Lausunto Komission tiedonantoon: Puhtaan teollisuuden ohjelma

Liikenne- ja viestintävaliokunta 24.4.2025

Edunvalvontajohtaja Ari Herrala
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

SKAL

Puhtaan teollisuuden ohjelma

- Puhtaan teollisuuden ohjelman tavoite on luoda perustaa EU:n kilpailukyvylle ja vähähiilistymiselle, sekä ratkaista kootusti ilmastokriisiin, kilpailukykyyn ja taloudelliseen resilienssiin liittyviä haasteita
- Ohjelman keskiössä ovat erityisesti energiaintensiivinen teollisuus, clean tech ja kiertotalous.
- Teollisuuden sektorikohtaisista toimenpidesuunnitelmista ohjelmassa mainitaan
  - Autoteollisuus
  - metalli/terästeollisuus
  - Kemianteollisuus
  - kestävä liikenne
  - biotalousstrategia.

 © SKAL

Ilmastopolitiikka, kohtuuhintainen energia ja edelläkävijämarkkinoiden luominen

- SKAL pitää tärkeänä ilmastopolitiikan ennustettavuutta ja johdonmukaisuutta
- On tärkeää, että suunnitellun sääntelyn vaikutukset yrityksille arvioidaan
- Ei pidä luoda päällekkäistä sääntelyä
- Kuljetusalan kilpailukyky tulee turvata ympäristösääntelyn kiristyessä
- Suomen tulee olla valmis alentamaan polttoaineveroa ja/tai muuten täysimääräisesti kompensoimaan tiekuljetuksille ympäristösääntelystä koituvaa kustannusnousua.
- Suomen kannassa on hyvin todettu tärkeys varmistaa kannusteet erityisesti raskaan tieliikenteen puhtaan siirtymän edellyttämän laajan puhtaiden käyttövoimien valikoiman sekä niitä käyttävien ajoneuvojen ja jakeluinfran kehittämiselle

 © SKAL

Ilmastopolitiikka, kohtuuhintainen energia ja edelläkävijämarkkinoiden luominen

- Raskaan kaluston keskeisenä käyttövoimana on vielä pitkään diesel, ja tämä on tunnistettava kaikissa päätöksissä.
- Päästövähennyksien tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää mahdollistaa vaihtoehtoisten käyttövoimien (sähkö, kaasu, vety) käyttö teknologianeutraalisti raskaassa liikenteessä.
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistyminen raskaassa liikenteessä edellyttää kattavaa tankkaus- ja latausinfrastruktuuria.
- Tärkeintä on rakentaa tankkaus- ja latausinfrastruktuuria Suomessa sinne, missä tarve on suurin (esim. valtatiet 3, 4 ja 5)

 © SKAL

Ilmastopolitiikka, kohtuuhintainen energia ja edelläkävijämarkkinoiden luominen

- Komissio nostaa ohjelmassa esiin vedyn keskeisen aseman erityisesti aloilla, joilla sähköistyminen ei vielä ole toteuttamiskelpoinen vaihtoehto
- SKAL korostaa tässä yhteydessä eri liikennemuotojen tasapuolista kohtelua käyttövoimasiirtymän tukemisessa.
- Vedyn käytön kehityksen ollessa hitaampaa, rahoitusta tarvitaan tässä vaiheessa etenkin sähkön julkiseen latausjakeluinfraan.
- Pitkän matkan tavarankuljetukset kuorma-autoilla edellyttävät julkisia latausasemia, eikä kuljetuksia voi hoitaa vain terminaalilatauksilla.
- SKALin ehdotus esimerkiksi päästökauppaan liittyvän Suomen saannon osalta jaoksi on ollut: biokaasu 10 %, ydinverkon vetytankkaus-asemat 10 %, ydinverkon latauskentät 40 % ja kattavan verkon latauskentät 40 %.

 © SKAL

Ilmastopolitiikka, kohtuuhintainen energia ja edelläkävijämarkkinoiden luominen

- Suomen hallituksen tulee tehdä aktiivista vaikuttamistyötä EU:ssa, jotta myös bio-kaasun tankkausasemien tukeminen olisi jatkossa mahdollista
- Ilman kaasukuorma-autojen määrän merkittävää kasvua biometaanin kysyntää ei liikennesektorilla ole mahdollista nostaa jakeluvelvoitelainsäädännön edellyttämällä tavalla.
- Jakeluverkon huono kattavuus ja jakeluasemien pieni määrä on myös yksi tärkeimmistä nesteytettyä metaania käyttävien kuorma-autojen hankinnan esteistä
- Biokaasun ja synteettisen metaanin jakeluinfratukea tulisi jatkaa vähämerkityksisenä valtiontukena
- Sähkö- ja kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintatuki tulee palauttaa keinovalikoimaan

 © SKAL

Ilmastopolitiikka, kohtuuhintainen energia ja edelläkävijämarkkinoiden luominen

- Komissio korostaa puhtaan teollisuuden ohjelmassa energiaverodirektiiviin liittyvien neuvottelujen etenemisen tärkeyttä.
- SKAL pitää tärkeänä, ettei bensiinin ja dieselin verokohtelua yhdistetä energiaverodirektiivissä ja että mahdollisuus ammattidieselin käyttöön direktiivissä säilytetään.
- SKAL pitää myönteisenä, että komissio nostaa puhtaan teollisuuden ohjelmassa esiin mm. uusiutuvan energian hankkeiden lupamenettelyjen lyhentämisen ja sujuvoittamisen välttämättömyyden

 © SKAL

Julkiset ja yksityiset investoinnit, EU:n monivuotinen rahoituskehys

- Komissio tuo esiin tarpeen lisätä EU:n vuotuisia investointeja energiaan, teolliseen innovointiin sekä kasvu - ja liikennejärjestelmään noin 480 miljardilla eurolla edelliseen vuosikymmeneen verrattuna
- SKAL pitää tärkeänä t & k -rahoituksen suuntaamista liikenteen päästöjä vähentävään ja uusien käyttövoimien kehittämistä edistävään tutkimukseen
- Puhtaan liikkuvuuden osalta rahoitusta tulee korvamerkitä erityisesti raskaan tavaraliikenteen tarpeisiin

 © SKAL

Julkiset ja yksityiset investoinnit, EU:n monivuotinen rahoituskehys

- Keskusteluissa yhtenäisen rahaston perustamisessa vuoden 2027 jälkeiselle MFF-kaudelle on ajatus koota rahastoon kaikki yhteisesti hallinnoidut rahastot, jolloin nykyisen kaltainen CEF lakkaisi
  - Rahoitusta suunnattaisiin jäsenmaille instrumenttien kautta, joissa jäsenmailla on suuri päätösvalta
  - Riskinä esitetyssä mallissa on liikenteen rahoituksen väheneminen kansallisten poliittisten linjausten myötä
- Viimeisimpien tietojen mukaan CEF-rahoitus olisi kuitenkin säilymässä erillisenä osana MFF:n rakennetta, ja siihen yhdistettäisiin myös sotilaallinen liikkuvuus.
- SKAL pitää tärkeänä, että jatkossakin on käytössä CEF-rahoituksen kaltainen instrumentti, jolla varmistetaan väyliin ja tieverkostoon kohdistuva rahoitusosuus.
- Rahoituksesta on lisäksi saatava Suomen tiestölle aiempaa suurempi osuus.

 © SKAL

Osaaminen ja laadukkaat työpaikat

- Komission puhtaan teollisuuden ohjelmassa on käsitelty laajasti osaavan työvoiman merkitystä
- SKAL korostaa teeman kriittisyyttä myös kuljetusalan näkökulmasta
- Muun muassa ammatillista koulutusta tulee kehittää ja sen rahoitus varmistaa, ja puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen jatkuvuus turvata

 © SKAL

Logistiikan ja kuljetusalan kriittinen merkitys Suomelle

- Suomen kilpailukyky edellyttää kustannustehokasta ja toimivaa logistiikkaa
- Logistiikkakustannukset ovat olleet nousussa
- Vuonna 2023 valmistuneen Logistiikkaselvityksen mukaan logistiikkakustannusten osuus Suomen bkt:sta vuonna 2022 oli 12,5 %, kun vuonna 2019 vastaava luku oli 10,7 %.

 © SKAL

Logistiikan ja kuljetusalan kriittinen merkitys Suomelle

- Perusmuistiossa on nostettu esiin EU:n kriisivarautuminen ja resilienssi
- Koronapandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ovat entisestään korostaneet Suomen riippuvuutta kansainvälisistä markkinoista ja verkostoista.
- Logistiikan merkitys Suomen kilpailukyvylle ja yhteiskunnan toimivuudelle on noussut
- Kriisit ovat muuttaneet Suomen sisäisiä ja ulkomaankaupan kuljetusvirtoja
- Merikuljetusten osuus vienti- ja tuontikuljetuksista on noussut jo lähes 96 prosenttiin

SKAL

 © SKAL

Logistiikan ja kuljetusalan kriittinen merkitys Suomelle

- Suomen sisäisissä kuljetuksissa noin 90 % tavaraliikenteestä kuljetetaan kumipyörillä
- Ilman toimivia tiekuljetuksia yhteiskunta pysähtyisi
- SKAL on lisäksi julkaissut näkemyksiään teollisuuspolitiikkaa käsittelevässä ohjelmassa ”Logistista kilpailukykyä vahvistettava”.
- Ohjelma täällä:
  - https://skal.fi/wp-content/uploads/2024/10/skal_skal_teollis_pol_strategia_20240925_WEB.pdf

 © SKAL

KIITOS!

skal.fi
@SKALry

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL
Nuijamiestentie 7, 00400 Helsinki
Puh. (09) 478 999

